

เทศน์เช้า วันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๔

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

อยู่ที่ไหนมันก็มีหัวใจ เห็นไหม คูตีตั้งแต่เช้าพรรษามา ตอนนี้จะออกพรรษาแล้ว เวลา มีเสปียงอาหารนะ เสปียงของเราตั้งแต่เราออกเดินทาง เราสะสมเสปียงไป เราใช้สอยเสปียงของเราไปเรื่อยๆ ระหว่างทาง ปลายทาง เสปียงของเราจะร่อยหรือไปเรื่อยๆ เราจะเหนื่อยล้ามาก เรา จะมีความทุกข์มาก นี่ระหว่างการเดินทาง

ศรัทธาความเชื่อ! ศรัทธาความเชื่อนะ เวลาเรามีความเชื่อนี้สุดซึ้งนะ เราจะบอกเลย เรา จะปฏิบัติจนถึงสุดแห่งทุกข์ มีความเชื่อมั่นมาก ทำสิ่งใดแล้วก็ต้องสมความปรารถนา แต่คนเรา มันไม่คิดใจ เห็นไหม ลายนิ้วมือของคนไม่เหมือนกัน บุญกุศลของคนสร้างมาไม่เหมือนกัน แม้แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ๔ อสงไขย กับ ๘ อสงไขยก็ต่างกัน ๑๖ อสงไขยก็ต่าง ไปอีก นี่เป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเหมือนกัน สะอาดบริสุทธิ์เหมือนกัน แต่อ่านจ วาสนาทำประโยชน์โลกได้กว้างขวางแตกต่างกัน

ฉะนั้น ในการประพฤติปฏิบัติ เห็นไหม จิตใจของเรามันมีสิ่งใดที่มันได้สร้างมา สร้าง เสรสร้างกรรมมา บุญก็ทำมา บาปก็ทำมา แต่สิ่งที่มันทำมานั้นคือทำมา แต่ในปัจจุบันนี้สิ เวลา ทางวิทยาศาสตร์ ทางครูบาอาจารย์บอกว่าต้องพูดถึงปัจจุบันนี้ ถ้าพูดถึงวิชาปัจจุยา สังขารา สังขารปัจจุยา วิญญาณัง พูดถึงอดีตชาติ มันต้องไปแก้อดีตชาติ นี่พอทำไปแล้วจะได้ผลอนาคต นะ พูดถึงนรกสวรรค์นี่เขียนเสียให้ว้าวแล้ว หลอกกันให้คนอยู่ในศีลในธรรมนะ เพื่อคนที่คิด นอกกรอบมันจะได้ตัดดวงผลประโยชน์ใจ

นี่เวลาโลกเขาคิด เขาคิดกันอย่างนั้น เห็นไหม แต่เวลาบอกว่าสิ่งที่มามันต้องมีเหตุมีผลสิ ชีวิตนี้มาจากไหน? มนุษย์เกิดมาจากไหน? ตายแล้วไปไหน? เกิดมาแล้วอยู่ปัจจุบันนี้ทำสิ่งใด? นี่ มันมีที่มาที่ไปไง ถ้ามีที่มาที่ไปนี่มันให้ผล มันให้ผลเวลาปฏิบัติ เวลาทุกข์เวลายาก เห็นไหม เวลาคนปฏิบัติง่าย คนปฏิบัติยาก

แม้แต่คนปฏิบัติง่าย ต่อไปข้างหน้ามันก็ไม่ง่ายตลอดไปหรอก คนปฏิบัติยาก แล้วมันจะยากอย่างนั้นตลอดไปไหม? เวลาเริ่มต้นมันก็ยากของมัน แต่เวลาทำของมันไป ถ้ามีความชำนาญของมัน มันทำของมันได้มันจะยากตลอดไปไหม? มันไม่ยากหรือถ้าจิตใจเราเข้มแข็ง

นี่ก็เหมือนกัน เวลาภพชาติของเราเนะ เวลาเราเกิดมานี่ต้นทุนมา นี่ใครมาล่ะ? อายุกลางคน อายุผู้เฒ่า เห็นไหม เสบียงครึ่งเราหมดไปเรื่อยๆ นะ คนเรานี้อายุขัยเรา แล้วอายุขัยเราจะทำสิ่งใดต่อไป เราจะมีจุดยืนของเราขนาดไหน เราจะต้องเข้มแข็งกับเรา เราจะไม่ไหลไปตามโลกนะ ไหลไปตามโลกมันกินเวลาของเราไป วันก็ล่วงไปๆ ทั้งนั้นแหละ แต่ถ้ามันไหลไปทางโลกแล้วเราจะอยู่จะกินอย่างไรล่ะ?

เราจะอยู่จะกินเราก็ทำหน้าที่การงานของเรา แต่หัวใจของเรา เห็นไหม มันอยู่ที่ไหนนะ มันก็ตั้งสติได้ อยู่ที่ไหนมันก็กำหนดภาวนาได้ ถ้ามันภาวนาได้ งานอันนี้โลกเราก็ทำงานเราไปใจของเรา เราก็มีจุดยืนของเราไป ถ้าเรามีจุดยืนของเราไป นี่ต้นทุนๆ ที่บอกว่าเสบียงครึ่งตั้งแต่เราเริ่มออกเดินทาง นี่เราเดินทางมา เห็นไหม ผลของวิญญูะไม่มีต้น ไม่มีปลายมันมาจากไหนล่ะ?

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าย้อนไปบุพเพนิวาสานุสติญาณ เห็นไหม ไปไม่มีที่สิ้นสุด คำว่าไปไม่มีที่สิ้นสุดมันไปอย่างไรล่ะ? แล้วทางวิทยาศาสตร์เราบอกว่า แล้วจุดเริ่มต้นมันอยู่ที่ไหนล่ะ? จุดเริ่มต้นอยู่ที่ไหน? จุดเริ่มต้นมันสาวไปเรื่อยๆ นี่โงกรรมถึงเป็นอินโดยอินโดยมันสาวไปไม่มีที่สิ้นสุด จิตนี้มันมาจากไหน?

นี่นักวิทยาศาสตร์บอกก็ล้านๆ ปี ฟอสซิลนี้สิบล้านๆ ล้านปี ๖๐ ล้านปี ๑๐๐ ล้านปี แต่ ๑๐๐ ล้านปี พุดถึงนะ พุดถึงเวลาชั่ว เห็นไหม คุณคิดเราว่าอายุ ๑๐๐ ปีนี้อายุยืนมาก เวลาสัตว์มันอายุ ๗ วัน มันอายุ ๑๐ กว่าปี สุนัข ๑๐ กว่าปีเท่านั้นแหละ นี่มันก็ว่าอายุสั้น

เราเป็นมนุษย์นะ เราเลี้ยงสัตว์นะ เลี้ยงสุนัข นี่ถ้าชีวิตเราเลี้ยงสุนัขวงจรชีวิตมันต้องหลายรอบ แต่ของเราทำไมมันมากกว่าล่ะ? แต่! แต่พอพิจารณาถึงความรู้อีกสิ ๑ ชีวิต ๑ จิต พอเวลา ๑ จิตนะชีวิตมันก็มี.. เราจะบอกว่าสิ่งว่าฟอสซิลก็ล้านๆ ปี ถ้าเป็นปัจจุบันนะอันเดียวกันไง อันเดียวกันคือเวลานี้ถ้าเรานับเลขๆ เรานับให้มันมีตัวเลขขึ้นมาเลขๆ

นี่ก็เหมือนกัน นี่บอกว่ามันจะเริ่มต้นที่ไหน? จิตนี้เริ่มต้นที่ไหน? ทุกคนจะถามมากเลยว่า จิตนี้เริ่มต้นที่ไหน? ที่มันมาเป็นเรานี้เริ่มต้นมาอย่างไร? แล้วมันจะสิ้นสุดกระบวนการที่ไหน?

จิตหนึ่ง วันนี้ก็คือวันนี้ พรุ่งนี้ก็คือพรุ่งนี้ ถ้าเราไม่วิตกกังวลสิ่งใดๆ เลย เราจะทำของเรา ตั้งใจของเรา ปฏิบัติของเรา เราทำเพื่อความดีของเรา เห็นไหม นี่ทำปัจจุบันนี้ให้ดีที่สุด เวลามัน สิ้นสุดแห่งทุกชัณชาคมันไม่มี แต่นี่อนาคตมันไม่ต้องมาถึงหรอก เราไปเหนียวรั้งมันมาเลย นี่ เดียวจะเป็นอย่างนั้น เดียวจะเป็นอย่างนั้น เดียวจะทุกข์จะยาก เดียวไปหมดเลย เดียวนะ มันยังไม่ มากี่ยังเดียวนะ เดียวคิดไป ๑๐๐ ปีข้างหน้ามันจะ เดียว.. เดียวอะไรของมัน?

นี่มันไปเหนียวรั้งมาหมดเลย แล้วมันก็มากัดกร่อนเสปียงกรังของเรา มากัดกร่อนศรัทธา ของเรา มากัดกร่อนความเข้มแข็งของเรา พอมันกัดกร่อนขึ้นมาแล้ว นี่พอกัดกร่อนเราก็ เหลวไหล ความเหลวไหลของเรา ในใจของเรา นี่ผลของเรา

เราตั้งสติของเรานะ ทำบุญกุศลมันเป็นการกระทำ คุณนั้นก็พาวายน้ำ เห็นไหม กว่าเขาจะ ได้เหรียญทองเขาฝึกว่ายน้ำมาตั้งแต่เด็กๆ นะ แล้วเขาทำเวลาของเขาเรื่อยๆ เขาทำเวลาของเขา มาจนกว่าเขาจับเวลาของเขาได้ นี่เขาถึงไปคัดเลือกตัว คัดเลือกกว่าเป็นตัวแทนของชาติ สุดท้าย แล้วเขาก็จะไปแข่งในนามของชาติ

อันนี้ก็เหมือนกัน นี่การทำบุญกุศล เห็นไหม คุณก็ฝึกจิตของเราให้มันหัดแหวกว่ายใน กุศลธรรม ในกุศลใจ ในการเสียสละ ในการแสวงหามา ทรัพย์สมบัติ สิ่งที่ทำหามันเป็นหน้าที่ การงานของเรา เป็นทรัพย์สมบัติของเรา มันเป็นวัตถุที่เราเสียสละออกไป จิตใจของเรามันได้ ฝึกหัด เหมือนเด็กที่มันออกไปหัดว่ายน้ำ เขาฝึกมาตั้งแต่เด็กนะ พ่อแม่นี่เขาฝึกมาตั้งแต่เด็กเลย แล้วเป้าหมายของลูกเขานี้ ทำสิ่งใดนะเขาฝึกมาตั้งแต่เด็กๆ

นี่พ่อแม่เขาฝึกมา แต่นี่หัวใจเราฝึกของเราเอง ถ้าเรามีสติปัญญาเราจะฝึกได้ แล้วถ้ามี สติปัญญา เห็นไหม เราฝึกหัวใจของเราให้มันแหวกว่ายไปในบุญกุศล แหวกว่ายไปในสังฆธรรม ถ้ามันเป็นไปได้จะฝึกให้มันเข้มแข็งขึ้นมา ถ้ามันเข้มแข็งขึ้นมาเราทำฐานของเราดีแล้ว เวลา เราภาวนาเราจะมาหัดฝึกภาวนา นี่มันจะเริ่มลงแข่งขันกับเราแล้ว ถ้าเราได้ฝึกจิตเรามาดี นี่ ร่างกายเราดี เทคนิคเราดี ทุกอย่างเราดี เราสามารถจะสู้กับเขาได้ แต่ถ้าเราไม่ฝึกของเรามาดีนะ แม้แต่เป็นตัวแทนของชาติก็ไม่ได้เป็น เพราะเขามีคนที่ดีกว่าเรา

นี่ก็เหมือนกัน เราจะแหวกว่ายแข่งขันระหว่างกิเลสกับธรรมในหัวใจของเรา ถ้าจิตใจเรา ไม่เข้มแข็ง จิตใจเราไม่ฝึกฝนมา จิตใจไม่เคยทำมา เราจะเอาอะไรไปต่อสู้กับกิเลสของเรา แล้ว เวลากิเลสของคนอื่นมันก็เรื่องของคนอื่นทั้งนั้น นี่กิเลสเห็นไหม คุณดูเวลามันมีอบมันเกิด เห็นไหม

อุปาทานหมู่ กิเลสของคนไปรวมๆ กันกองทำภูเขาเลากา เอาไม่อยู่นะ แล้วเราแยกกิเลสออกมาเป็นของเฉพาะของเรา เราจะต่อสู้กับกิเลสของเราเอง นี่เราต่อสู้กับกิเลสของเราเอง กิเลสของเราเป็นหน้าที่ของเรา

กิเลสคืออะไร? กิเลสคือความไม่รู้ กิเลสคือความลึกลับสงสัย 'ไม่รู้'ว่าเกิดมาจากไหน? แล้วอยู่ไปทำไม? แล้วอยู่ไปแล้ว ตายไปแล้วมันจะไปไหน? นี่มันไม่รู้ทั้งนั้นแหละ แต่ถ้ามาวิปัสสนา มาใช้ปัญญาของมันนะ มันต่อสู้ระหว่างกิเลสกับธรรมนะ ธรรมมันจะไปแก้ไขตรงนี้แหละ

มันรู้หมด มันรู้หมดเลยที่ว่าที่มานี้มันมาจากไหน? แล้วมันมีบุญกุศลอะไรส่งเสริมมา มันถึงได้มีความมั่นคงในหัวใจ แล้วมีหลักในหัวใจ คุณิโลกเขามีความเพติดเพลินกัน เขาพยายามแสวงหา เขาแข่งขันกันทางโลก เราก็ต้องอยู่กับโลกนะ เราก็ต้องทำหน้าที่การงานเหมือนกัน แต่เราไม่แข่งขันกับโลก เราแข่งขันกับตัวเอง เพราะกิเลสเป็นกิเลสของเรา กิเลสของคนอื่นเป็นเรื่องของเขา นี่เขาจะอุปาทานหมู่ เขาจะไหลไปตามกระแสอย่างไรมันเรื่องของเขา เพราะว่ามันเป็นคุณิพนิจของเขา จิตใจเขาอ่อนแออย่างนั้น ถ้าจิตใจเราเข้มแข็งนี่เรื่องของเรา

เรื่องของเรา เห็นไหม แม้แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านยังบอกว่า ท่านไม่สามารถชี้หน้าทำให้ใครเป็นพระอรหันต์ได้ ไม่สามารถทำให้ใครเป็นพระอรหันต์ได้ ท่านเป็นคนบอกทางเท่านั้น บอกทางเท่านั้น เห็นไหม ถ้าอุปาทานหมู่มันไหลกันไป ถ้าตัวเองไม่ทำมันได้ อะไร? มันก็เหมือนกับฝุ่นละออง ลมพัดมันปลิวไป ชีวิตเราไร้ค่าขนาดนั้นเชียวหรือ?

ชีวิตเราไม่ใช่ฝุ่นละอองนะ ชีวิตเรามีจุดยืนของเรา จิตของเรา เห็นไหม คุณิเวลามันทำความสงบของใจได้ มันมั่นคงดั่งกับหินผา มันมั่นคงอย่างกับภูผา หินผาที่แข็งแกร่ง จิตใจมันมั่นคงขนาดนั้น แล้วมันพิจารณาของมัน มันแยกแยะของมัน ถ้ามันแยกแยะของมัน มันแก้ไขของมัน แก้ไขๆ ระหว่างกิเลสกับธรรม

กิเลสของเรา ความสงสัยของเรา ความกังวลของเรา นี่เวลาคนอื่นเขาจะสดชื่นแจ่มใสขนาดไหนมันก็เรื่องของเขา แต่ถ้าความวิตกกังวลของเรา เราจะแก้ไขของเรา ถ้ามันแก้ไข เห็นไหม จากทาน คีล ภาวนา จากทานการเสียดละ เสียดละให้จิตใจเราปลอดโปร่ง เราจะแหวกว่ายไปในธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า จิตนี้แหวกว่ายเข้าไป

ศรัทธาความเชื่อ ออกเดินทางเต็มเปี่ยมไปด้วยความมั่นใจ เวลาเดินไปแล้วมันใช้สอยไป มันด้วยความทุกข์ความยากไป ศรัทธาร่อยหรอไปจนเราจะล้มลุกคลุกคลาน ถ้าตั้งสติดูหัวใจเรา เวียนตายเวียนเกิดมาชาตินี้ นี่เกิดมาศรัทธาเต็มเปี่ยมมาตั้งแต่เป็นทารก เป็นมนุษย์สมบัติ แล้วโตขึ้นมา มีสติปัญญาขึ้นมาขนาดนี้ แล้วเราทำไมไม่ค้นคว้าอริยทรัพย์ ทรัพย์ในพุทธศาสนาไป

พุทธะ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน ทรัพย์มันจะเกิดจากผู้รู้ พุทธะๆ มันจะเกิดที่หัวใจของเรา หัวใจของเราจะซบอริยทรัพย์อันนี้ไป แล้วจะเป็นสมบัติที่มันคง ไม่มีใครมาฉกฉวย ไม่มีใครมาแย่งชิง ไม่ต้องจดลิขสิทธิ์ที่ไหน ไม่มีใครจะมาถือขโมยได้ ถ้าเขารู้ของเขาขึ้นมา ก็จะเป็นสมบัติของเขา เห็นไหม ปัจจัยตั้ง รู้จำเพาะตน ของใครของมัน

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรินิพพานนะ บอกว่า

“อาณนที เราไม่ได้เอากรรมของใครไปเลย เราไม่ได้เอาของใครไปเลย ต่างคนต่างเอาไป จิตดวงนั้น จิตทุกดวงนั้นสามารถสำเร็จจุลวงไป แล้วจะไม่มีอนาคต”

เห็นไหม มาจากอดีต มาอยู่ปัจจุบัน อนาคตไม่มี จบ แต่ถ้าเราไม่ปฏิบัตินะ อนาคตมัน กวักมือเรียก มันไม่เรียกเราก็คือไปเหนี่ยวรั้งมันมา เมื่อนั้นจะทุกข์ เมื่อนั้นจะทุกข์ แล้วปัจจุบัน ไม่ได้ดูนะ เราแก้ไขที่นี้ หิวกินที่นี้ ไม่ใช่ไปกินอีก ๑๐๐ ปีข้างหน้า หิวกินที่นี้ แล้วจะอิมที่นี้ จบ ที่นี้ เอวัง